

Hvordan skrive gode artikler for wikipedia

Nina Aldin Thune
Kunsthistorie.com

Wikipediaartikkel

- Sjanger
- Relevans
- Format
- Kilder

Sjanger = leksikon

- Beskrivende, ikke fortellende
- Distansert, ikke personlig
- Balansert, ikke påståelig
- Analytisk, ikke refererende

Relevans

- Artiklene skal være relevant for et leksikon
- Wikipedia har noen Relevanskriterier, men de er veiledende.
- Artikler som nettsamfunnet ikke finner relevant kan bli slettet.

Relevans, eksempler:

Steder med unik kulturell eller arkitektonisk betydning – som Bakklandet i Trondheim eller Gamlebyen i Fredrikstad.

Relevans

Viktige turistmål og
attraksjoner, som
Frognerparken.

Relevans

Viktige samlingssteder og knutepunkter, som Den blå steinen i Bergen.

Annet stoff

- Kan passe bedre i fagwikier som f. eks. Lokalhistoriewiki
- Stoffet er f.eks. knyttet til lokalhistorien til et bestemt område eller sted i Norge, fra landsdel til helt lokalt nivå.
- Stoffet er laget spesielt til en institusjon som f.eks. bakgrunnstoff om Lepramuseet på Farmasihistorie.com Planteartiklene på Wikipedia har da en mer generell form.

Format

- ha et feilfritt språk og med god flyt
- ha en viss lengde, og behandle sitt tema grundig
- være faglig holdbar

Format

- ha en god introduksjon
- være harmonisk satt opp og riktig formatert
- regelen ha relevante bilder

Kilder

- Artikler bør kun inneholde materiale som har blitt publisert av velrenommerte kilder
- Wikipedia er ikke stedet du publiserer original forskning

Gode kilder

- Artikler i fagtidsskrifter
- Fagbøker utgitt av universitetsforlag eller andre forlag med en anerkjent prosess for kvalitetssikring.
- Offentlige rapporter og statistikk.
- Alle kilder bør før bruk gjennomgå kildekritikk.

Kildekritikk

- Ekthet er kilden det den utgir seg for å være? Er kilden en forfalskning?
- Tidsnærhet jo mindre avstand det er i tid mellom hendelsene som omtales og at den ble nedtegnet, jo større troverdighet kan en feste til den. Øyenvitneberetninger er mer troverdige enn fortellinger som har blitt fortalt fra person til person (jf. «hviskeleken»).

Kildekritikk

- Uavhengighet er kilden et referat eller en avskrift av en tidligere kilde?
- Tendens kan en mistenke at kilden gir et falsk bilde på grunn av skaperen(es) økonomiske, politiske eller personlige interesser for å påvirke mottakeren på en bestemt måte.

Kildekritikk

- Representativitet er kilden typisk for en klasse av kilder, eller er den ikke representativ? Kan informasjonen i kilden være et resultat av tilfeldighet i utvalget? Statistikkfaget kan ofte gi nøyaktig svar på dette om datagrunnlaget er komplett nok.

Typer kilder

- Det skilles i kildekritikken mellom primære og sekundære kilder.
- Primærkilder er førstehåndskilder, mens sekundærkilder er fremstilling som bygger på primærkilder.

Typer kilder

- Primærkilde er den eldste bevarte skildringen av en historisk begivenhet. En primærkilde er selve originalkilden fra en hendelse. Primærkilden bygger ikke på andre bevarte kilder og er derfor den kilden som ligger nærmest begivenheten i tid. Primærkildene finnes ofte i et museum, et arkiv eller andre steder der originalkilder oppbevares. Hvis originalkilden ikke lenger eksisterer, blir den kilden som ligger nærmest hendelsen i tid, å regne som primærkilde.

Typer kilder

- Primærkilder er også alle kilder som omhandler førstehånds befatning med et bestemt materiale. For eksempel en oppgave eller avhandling som studerer et bestemt fenomen, og som baserer seg på egne undersøkelser.

Typer kilder

- Sekundærkilde er gjenfortellinger, sammendrag og henvisninger til en primærkilde. Sekundærkilden bygger på primærkilden og kan være en oppgave, avhandling, bok, leksikon, eller annet, som baserer sine artikler på andres arbeid. Andre utgaver av primærkilden blir regnet som sekundærkilder. Kilder som er oversatt fra gresk, latin og andre språk til norsk blir da etter en noe streng definisjon å regne som sekundærkilder. En oversettelse kan for eksempel medføre at innholdsmessige nyanser går tapt.

Typer kilder

- Stumme kilder er gjenstander, bygninger, husgeråd og redskaper.
- Talende kilder er skriftlige kilder, som for eksempel brev, dagbøker, lovtekster og dokumenter. Det samme er bilder, film og lydopptak.

Typer kilder

- Beskrivende eller kognitive kilder er skriftlige kildene, som for eksempel dagbøker, referater og brev som forteller hvordan enkeltpersoner har opplevd sin samtid. Disse kildene gir uttrykk for holdninger, tanker og følelser og kan si oss noe om hvordan hverdagen artet seg for den som har produsert kilden.

Typer kilder

- Normative kilder viser hva som var normene eller reglene i den tiden kilden er hentet fra. Lover, reglementer og kontrakter er eksempler på normative kilder. Denne typen kilder forteller ikke hvordan virkeligheten var, men hvordan de som har produsert kildene, mente det burde være.

Typer kilder

- Tertiærkilder er samle- og oversiktsverker som leksikon, lands- og områdehistorier og ikke-spesialiserte læreverker på lavere nivåer. Dette kan ofte være nyttige kilder for oversiktsartikler, men for å kildebelegge enkeltopplysninger vil det være bedre å benytte mer spesialiserte sekundærkilder.

Brukbarhet

- Er kilden relevant i forhold til spørsmålet?
- Er kilden troverdig?

Brukbarhet

- Vurdere kildens indre konsistens! Der skal ikke være store sprik og meningsløsheter i kilden.
- Sette kilden opp mot andre kilder. Der skal ikke være uoverenstemmender mellom uavhengige kilder som er nær i tid og rom.
- Er kilden i samsvar med annen kunnskap og den større sammenhengen?

Kilder på internett

- Hvordan stemmer innholdet på siden med det du har fra andre kilder, som for eksempel leksikon eller lærebøker?
- Er noe av det du vet om emnet, utelatt, og i så fall hvorfor?
- Virker innholdet troverdig?
- Er innholdet lagt ut av en troverdig fagperson?
- Er innholdet lagt ut av en interessegruppe som ønsker å framheve sitt eget syn?

Kvalitet

- Kildemateriale skal være relevant.
- Kildemateriale skal være egnet til å belyse artikkelen.
- Kilder kan ha avvikende tolkninger.
- Bruke kilder som er interessante og velbegrunnet.
- Se også: Kunsthistorie.com [Bruk av kilder](#)

